SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 173. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1988 Ч. 173. РІК XCV.

П. Рубан свідчитиме в Конґресі

Вашінґтон. — Національні заворушення в Совєтському Союзі постійно створюють небезпечно вибухову ситуацію, а для прикладу можна навести демонстрації у Вірменії, Прибалтиці та Україні. З огляду саме на ці національні демонстрації в час гласності та перестройки генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова та спосіб трактування ним цих проблем, тут в четвер, 15-го вересня ц.р., о год. 10-ій ранку в сенатському будинку ім. Дірксена, у кімнаті ч. 628, відбудуться зізнання чотирьох свідків перед конґресовою Комісією для справ безпеки і співробітництва в Европі.

Передбачається виступ осіб: д-ра Валерія Чалідзе, визначного фізика і видавця та лавреата МекАртурської нагороди, якому в 1972 році після прибуття до ЗСА без жадного попередження відібрано совєтське громадянство. Він говоритиме про проблему національностей, включно з російським націоналізмом, в контексті ґорбачовської перестройки.

Паріур Айрікян, вірменський націоналістичний діяч, який 17 років перебув в тюрмах, концтаборах та засланні і був насильно видворений з СССР у липні ц.р. П. Айрікяна було заарештовано в березні ц. р. за передачу на Захід інформацій про події в Нагірному Карабаху; Петро Рубан, український правозахисник і довголітній ветеран совєтських „ґулаґів" з додатковим присудом за вироблення Статуї Свободи з нагоди 200-ліття Америки; звільнений у квітні ц.р. зі славнозвісного Пермського концтабору ч. 35, прибув до ЗСА в липні ц.р.;

Д-р Альґірдас Статкевічюс, психіятр і член литовської Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, який 11 років провів у совєтських концтаборах, тюрмах і психіятричних лікарнях; до ЗСА прибув в травні ц.р.

Р. Коваль відкриває виставку у Вінніпеґу

Вінніпеґ, Ман. — Тут в ґалерії Осередку Української культури й освіти від 11-го вересня до 13-го листопада ц.р. будуть виставлені картини Романа Коваля.

В неділю, 11-го вересня, о год. 3-ій мешканці Вінніпеґу будуть мати нагоду познайомитися з мистцем на офіційному відкриттю.

В п'ятницю, 30-го вересня, о год. 7:30 вечора Р. Коваль виголосить доповідь з прозірками про свою творчість. Каталог буде готовий на продаж, починаючи від 11-го вересня.

Години відвідин виставки: вівтірки — суботи 10-4 год., неділя 2-5 год.

Відбудеться нарада нюйоркського Комітету Тисячоліття

Ню Йорк. — Тут у приміщенні будинку НТШ, 63 Четверта авеню, у середу, 14-го вересня ц.р., відбудеться чергове пленарне засідання метрополітального Комітету для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні.

На засіданні будуть обговорені деталі здвиґу, присвяченого ювілею Тисячоліття. Здвиг відбудеться у суботу, 24-го вересня ц.р., о 3-ій годині по полудні у Фелт Форум в Медісон Сквер Гарден Сентер, Восьма авеню між 31-ою і 33-ою вулицями. Програма здвиґу буде цікавою і різноманітною. В ній, між іншим, візьмуть участь ієрархи Українських Церков.

Початок пленарного засідання о 6-ій годині вечора. Управа просить всіх членів комітету прийти на це важливе засідання.

Отець В. Романюк промовлятиме в Бейоні

Бейон, Н. Дж. — Місцева громада, хоч невелика, старається по своїх силах гідно відмітити Тисячоліття Хрищення України.

І так в неділю, 18-го вересня, відбудеться чергова імпреза: о год. 12-ій по полудні, в українській православній церкві св. Софії, 38 Вест 23-тя вул., буде відправлений Молебень Тисячоліття з Водосвяттям. Відправу очолить о. митрат Василь Романюк, а співслужитимуть довколишні українські католицькі та православні священики. Під час відправи співатиме український православний хор з Мейплвуду.

Відтак, о год. 3-ій, в приміщеннях Українського Народного Дому, 280 Авеню Е., відбудеться святочний бенкет, на якому головним доповідачем буде о. Василь Романюк .В програмі теж виступлять хор з Мейплвуду та молодь з Джерзі Ситі, яка виведе на сцені представлення про Тисячоліття. Квитки на бенкет, по 20 дол. від особи, можна ще замовляти в Ричарда Джендраса, тел.: (201) 437-2833.

УІА відзначує 1000-річчя Християнства в Україні

Ню Йорк. — Дирекція Українського Інституту Америки подає до відома, що п'ятий з черги річний бенкет в тому році не буде проголошувати „Українця року", а буде присвячений відзначуванні знаменної річниці 1000-річчя Християнства України.

З того приводу буде відповідна програма, яка буде звернена на дві великі постаті української церкви — Митрополита Андрея Шептицького і Митрополита Василя Липківського. Короткий перегляд їхньої пастирської праці для Католицької і Православної Церков буде з'ясований в часі бенкету, який відбудеться, як і минулими роками, в пополудневих годинах в неділю, 4-го грудня ц.р. в приміщеннях Гаятт готелю, Лексінґтон і 42-га вул. в Ню Йорку.

Дирекція УІА запрошує українську громаду Ню Йорку взяти участь у цьому бенкеті. За інформаціями слід телефонувати на число (212) 288-8660.

Пакістан обвинувачує Афганістан в порушенні женевських угод

Ісламабад. — Міністер закордонних справ Пакістану Сагабзада Якуб Хан попередив афганських і совєтських керівників, що Пакістан „не піддасться тискові" і буде, як і колись, всіма засобами захищати свою територію від розбійницьких нападів афганської авіяції.

Як уже інформовано, вісім афганських літаків бомбардували недавно три пакістанські поселення. Загинули два мешканці, у тому числі 12-річний хлопчик, і шестеро мешканців були поранені.

Розмовляючи з журналістами в ісламабадському летовищі, Якуб Хан, відлітаючи на конференцію неприєднаних країн в Нікозію (Кипр), заявив, що Пакістан „вживе необхідних оборонних заходів", якщо налети афганської авіяції не припиняться. Про порушення повітряного кордону Пакістану афганськими літаками, сказав він, пакістанська делеґація розповість на нараді в Нікозії.

Позаминулого четверга одна особа була вбита і 23 поранені в результаті налету шести афганських літаків, що проникли на 40 миль в глибину пакістанської території і скинули дві бомби на табір афганських біженців недалеко міста Пешавар, розташованого приблизно в 100 милях на північний захід від Ісламабаду.

„Цілком зрозуміло, що ця серія налетів є кричущим порушенням духу і букви женевських угод, — сказав міністер закордонних справ Пакістану. — Як ви знаєте, ми ставимося до подібних інцидентів надзвичайно серйозно. Совєтський літак, який порушив наш кордон, був збитий".

Пакістанські винищувачі збили 4-го серпня совєтський літак, що порушив повітряний простір Пакістану. Совєтський летун, захоплений в полон, був переданий 16-го серпня працівникам совєтської амбасади.

Міністер закордонних справ Пакістану сказав, що він буде обговорювати цей інцидент з колишнім відповідальним співробітником ООН Дієго Кордовесом, при посередництві якого були підписані женевські угоди. Пакістан уже подав офіційну скаргу в Організацію Об'єднаних Націй.

У Москві речник міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов, виступаючи на пресовій конференції, обвинуватив З'єднані Стейти в „грубому і неприхованому порушенні" умов женевських домовленостей і сказав, що, згідно з даними совєтського керівництва, останнім часом ЗСА перейшли до прямої доставі зброї і боєприпасів афганським муджагедінам, що борються проти комуністичного режиму Наджібулли. Одночасно Ґ. Ґерасімов заперечив, що афганська авіяція бомбардувала табори афганських біженців поблизу пакістанського міста Пешавар.

ПОМЕР Д-Р І. ЯРОШ

Ірвінгтон, Н. Дж. — У четвер, 8-го вересня 1988 року, тут помер на 82-му році життя бл. п. д-р Іван Ярош, колишній політв'язень польських тюрем, член багатьох українських організацій, активний громадський діяч. Залишив у глибокій жалобі дружину д-р Олександру Ярош, дочку Оксану Бурачинську з чоловіком Борисом і дітьми Марком, Діяною і Андрієм та дальшу родину.

ДЖ. БУШ ЗВІЛЬНИВ ДЖ. А. БРЕНТАРА ЗА ДОПОМОГУ І.ДЕМ'ЯНЮКОВІ

Вашінгтон. — Джеймс А. Бейкер, керівник передвиборчої кампанії для вибору теперішнього віцепрезидента Джорджа Буша на президента ЗСА у виборах в листопаді цього року, наказав звільнити з Коаліції американських національностей, яка має за завдання допомагати у виборчій кампанії серед різних етнічних груп, Джерома А. Брентара, який збираючи свого часу фонди для оборони Івана Дем'янюка, „був замішаний в антисемітську активність", згідно з опінією багатьох жидівських організацій в Америці і Сімона Візенталя, відомого „ловця нацистів".

Марк Ґудін, представник виборчого комітету Дж. Буша заявив кореспондентам, що Дж. А. Брентар був звільнений зі своїх обов'язків в коаліції, як стало відомим, що він був дуже активний в обороні І. Дем'янюка, засудженого в Єрусалимі ізраїльським судом, українця з Клівленду, за співучасть у винищуванні жидів в концентраційному таборі Треблінка в Польщі під час окупації цієї країни гітлерівськими військами. Ґудін підкреслив, що причетність Брентара до цієї справи не означає, що він сам був замішаний у будь-які злочини. „Для цього в нас немає жадних підстав".

Кореспонденти, які мали нагоду розмовляти з Брентарем в Клівленді кажуть, що його називали всяко: атеїстом, поліґамістом та іншими „епітетами", „але тепер, тому, що я хотів допомогти бідній жертві, я став злочинцем, симпатиком фашизму і взагалі уосібленням всякого зла", — заявив Бентар, який взагалі не заперечував, що він подорожував по ЗСА, збирав фонди для оборони І. Дем'янюка, цікавився доказовим, дуже часто сумнівним матеріялом, що його у великих кількостях отримував Департамент справедливости прямо з кузні КГБ. Коаліція національностей для вибору Дж. Буша президентом ЗСА, нараховує 88 осіб, які на добровільній базі погодилися допомаґати у виборчій кампанії, головно голосити „добре слово" про Дж. Буша серед етнічних груп та заохочувати їх до реєстрації та участи у виборах.

Покищо не відомо, які були заміри статті, опублікованої у вашінгтонській газеті „Джуїш Вік" (наклад 20,000 примірників) проти Брентара і двох інших членів етнічної ради. Центр Сімона Візенталя, зокрема його бюро у Лос Анджелесі і Рада жидівських організацій для громадських справ, заявили устами своїх речників, що „не може бути жадного сумніву, що трійка обвинувачених — Дж. А. Брентар, Фльоріян Ґальдау, румун, і Филип Ґуаріно, колишній католицький священик, який нібито тепер має належати до групи Р-2 в Італії, керованої Люціом Ґеллі, відомим фашистом, є антисемітами і не можуть бути членами коаліції. Закиди висунені також проти американця мадярського походження Ляшльо Паштора, який служив свого часу у мадярській амбасаді в Берліні, а за часів президентури Ричарда Ніксона очолював етнічну раду Республіканської партії.

Численні жидівські організації і деякі члени Палати Репрезентантів жидівського походження засудили керівників виборчої кампанії Дж. Буша за недокладну і недбалу перевірку осіб, які увійшли до етнічної коаліції.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ і працівники державної служби безпеки розкрили гніздо скрайньо-лівих терористів і заарештували 21 особу, переважно керівників цієї терористичної сітки, яка діяла по цілій Італі, а також в інших країнах Західньої Европи. Головна квартира терористів знаходилась у бідному кварталі міста Риму. Там терористи снували свої пляни вбивств, нападів на державні і військові приміщення, атентати на визначних політичних діячів. Серед заарештованих знаходяться дві особи, які були замішані у вбивстві головного дорадника прем'єр-міністра Чіріяко Де Міта в квітні цього року.

ІРАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ агентство повідомило, що прем'єр-міністер тієї країни Мір Гуссейн Моссаві відтягнув свій намір зрезиґнувати з цього відповідального посту після того, як отримав від самого аятолли Хомейні „наказ" на письмі у якому цей диктатор Ірану у священичій рясі, наказав йому залишитися в уряді і далі успішно обороняти „здобутки мусулманської революції". Після отримання листа, Моссаві нараджувався із своїм 21-членним кабінетом, а потім виступив на телевізії і заявив, що „лист Хомейні є для нього великою пошаною і відзначенням". Західні політичні спостерігачі думають, однак, що між Хомейні і Моссаві існують різниці в поглядах.

КОЛИШНЬОМУ КЕРІВНИКОВІ чехо-словацької компартії Александрові Дубчекові перший раз від 1968 року тобто від придушення „празької весни", видали візу на відвідини Італії, щоб там отримати почесний докторат з політичних наук від університету в Больонії. А. Дубчек з дружиною Анною живе тепер в Братиславі і є на емеритурі. До Італії вони поїдуть в листопаді цього року.

НЕДАЛЕКО ВІД ВЕЛИКОГО західньонімецького міста Штутґарту загорівся і впав на землю британський військовий літак „Джаґуар". Один з летунів загинув, другий був тяжко поранений і перевезений до шпиталю. Військова комісія, яка вела слідство у справі катастрофи заявляє, що літак, правдоподібно, врізався в електричні дроти після чого загорівся мотор. Спостерігачі дивуються чому військовий літак такого типу летів на низькому леті.

ПРЕДСТАВНИК ГОЛОВНОГО командування ізраїльської армії заявив, що в Єрусалимі звільнено з тюрми чотирьох палестинців, членів Палестинської Визвольної Організації, після відбуття кари. Їм однак не дозволено залишитися в Ізраїлі, але відправлено літаком до Швайцарії.

ВІДНОСИНИ МІЖ ПАКІСТАНОМ і комуністичним урядом в Афганістані погіршуються з кожним днем. Після смерти президента Пакістану Махоммеда Зія уль-Гака, який, як відомо, загинув в летунській катастрофі, літаки Афганістану вже три рази бомбили територію Пакістану, не зважаючи на протести пакістанського уряду. В кінці військове командування Пакістану видало зарядження збивати кожний ворожий літак над пакістанською територією, користуючись американськими протилетунськими ракетами „Стінґер". Афганський комуністичний уряд президента Наджібулли був заскочений, що перший літак, який цього тижня перелетів кордон, був зараз же збитий пакістанською артилерією.

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА ІНТЕРВ'Ю совєтського генерала Владіміра Лобова, яке він дав мадярським кореспондентам, газета „Ню Йорк Таймс" зробила висновок, що совєтські військові частини далі залишаться на території Мадярщини. Ген. Лобов є першим заступником керівника генерального штабу совєтської армії заявив, що поки З'єднані Стейти Америки триматимуть свої військові континґенти в Західній Европі, то Совєтський Союз не виводитиме своїх військ із країн Східньої Европи. Згадана нюйоркська газета пригадує, що совєтські високі представники заявляли свого часу у Вашінґтоні, що справа виведення совєтських військ із сателітних країн є актуальною.

НА СОЮЗІВЦІ З УСПІХОМ ПРОЙШЛИ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Союзівка. — Ерік Матківський („Ч.Січ"), 19-літній студент першого року Монмут коледжу в Ню Джерзі, третій рік підряд здобуває примат в групі чоловіків, перемагаючи і цим разом у фіналі Юрія Ґлову (Тенісовий Український Клюб, Чикаго) вислідом 7-6 (7-5), 1-6, 7-6 (7-1), у крайових тенісових чемпіонатах УСЦАК, що відбулись на цій оселі УНСоюзу від суботи до понеділка, 3-5, -го вересня ц.р.

Ці 33-ті з черги змагання організував Карпатський Лещетарський Клюб за нагороди УНСоюзу і грошові стипендії із Фонду розвитку українського тенісу при Фундації ім. Мазепи. Турніром проводила комісія в складі: інж. Роман Ракочий, ст., інж. Юрій Савчак, д-р Зенон Матківський і ред. Зенон Снилик.

У суботу, 3-го вересня, в басейні Союзівки відбулись 32-гі з черги плавацькі змагання, висліди з яких будуть подані в наступних числах „Свободи".

У півфіналах групи чоловіків Е. Матківський переміг Юрія Харука (ТУК, Чикаго) 6-3, 3-6, 6-4, а Ю. Ґлова 14-літнього Григорія Руседського (Союзівка) 6-7 (3-7), 6-4, 7-5. Цей надзвичайно талановитий юнак з Монтреалю є високо рангований серед юньйорів Канади і змагається у багатьох міжнародних турнірах. Він елімінував у чвертьфіналі східнього першуна Дениса Чорнія (КЛК) 6-4, 6-2. Цей останній у свою чергу переміг також надійного юнака Данилка Матківського („Ч. Січ") в другій рунді у тригодинному маратоні, 3-6, 6-3, 6-1.

Е. Матківський, крім нагороди УНСоюзу, затримав пропам'ятну чашу інж. Богдана Рака.

З уваги на дощ в неділю, півфінали чоловіків і сеньйорів відіграно в закритій залі біля Олбані, Н. Й., а перші дві рунди в групі чоловіків відбулись на твердих кортах університету в Ню Полц.

У групі молодших сеньйорів (35 років і вище) свій примат затримав д-р Зенон Матківський („Ч. Січ"), який переміг у фіналі поворотця Романа Ракочого, мол. (КЛК) 6-4, 6-4. У півфіналах д-р Матківський елімінував д-ра Ярослава Сидорака (Союзівка) 6-1, 6-2, а Ракочий Юрія Вальчука (КЛК) 6-1, 6-3.

Вперше в цій групі переможець отримав пропам'ятну чашу св. п. Ярослава Рубля, довголітнього члена комісії тенісової і плавацької та голови КЛК. Чашу д-рові Матківському вручила дружина покійного Слава Рубель.

У групі сеньйорів (45 і вище), не віддав свого примату Юрій Савчак (УСО „Тризуб"), перемагаючи у фіналі Олега Богачевського (КЛК), 6-1, 6-1. У півфінальних іграх Савчак елімінував Ігоря Чуму (КЛК, Торонто), 6-0, 6-2, а Богачевський Юрія Грабця (КЛК, Бостон), 6-2, 7-6, (7-4).

Ю. Грабець виграв рунду переможених сеньйорів, як рівнож нагороду Марії Душник за добру тенісову і спортову поставу.

Олександер Олинець (УСО „Тризуб") дальше домінує групу старших сеньйорів (55 років і вище). Він у фіналі переміг Константина Беня (КЛК), 6-2, 6-1. К. Бень, колишній кількакратний чемпіон, добився цього року двох гарних перемог над Романом Олинцем і д-ром Петром Харуком у півфіналі.

У групі жінок також Роксана Матківська („Ч.Січ") не віддала свого примату в групі жінок, перемагаючи у фіналі Лору Бак-Бойчук (Союзівка) вислідом 6-2, 6-2. У півфіналах Матківська перемогла Катю Таращук (Союзівка) 6-2, 6-3, а Бак-Бойчук Миросю Богачевську, 6-4, 6-2.

Е. Матківський (другий зліва) і Ю. Глова приймають нагороди від д-ра І. Флиса і У. Дячук.

(Фота: ред. М. Коломиєць і Я. Кулинич)

У групі жінок фактично змагались дівчата — Р. Матківська (друга справа) і Л. Бак-Бойчук. Нагороди їм вручили д-р І. Флис і інж. Р. Ракочий, ст.

В цій групі не могли стартувати цього року Таня і Ліда Савчаки з уваги на навчання в школі. Обидві вони ходять до Дрексел університету і змагаються в шкільній дружині.

Двобій поміж двома юначками виграла Лариса Грабець (КЛК) проти Лариси Сидорак (Союзівка) вислідом 6-3, 6-3.

Василь Руседський, старший брат Григорія, здобув свою першу чашу на Союзівці в групі юнаків 18 років і нижче, перемагаючи у фіналі Павла Боднара (Пласт) 6-3, 6-7 (12-14) 6-4. У півфі-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ віцепрезидента Джорджа Буша у допомозі президентові Багамських островів, звинуваченому в експортуванні наркотиків до Америки, а також в тому, що він брав величезні хабарі від колюмбійських, еквадорських і сальвадорських діячів з продажу наркотиків. Всі вони перевозили свій товар через відомі віцепрезидентові території, кажуть демократи. Тепер з'ясувалося, що адвокатське бюро, котре представляло Багамського президента, мало прямі й тісні зв'язки з Адміністрацією Роналда Регена.

НА ВОЛЛ СТРІТ В СЕРЕДУ, 7-го вересня ц.р. об'явили про багатомільйонову фальсифікацію акцій, котрі існували тільки на папері, продавалися й купувалися через комп'ютери, тобто на „мильних бульках" люди заробляли величезні суми. В цих махінаціях обвинувачують Майкла Мелкіна, одного з найближчих партнерів відомго Айвана Боского. Перебуваючи на пості віцепрезидента компанії Дрексел Бирнам однієї з найпопулярніших фірм, що займається вкладом грошей в акції, він займався видачею інформацій про те, які акції мають подорожчати і які подешевіють, а також які компанії мають намір з'єднатися і відповідно їх акції піднімуться. Цю незаконну інформацію він нелеґально видавав ще до того, як про це офіційно блуо опубліковано в спеціяльній секції на сторінках „Волл Стріт Джорнал". Після цього скандалу 12 людей змушені були заплатити величезні кари. Боскі відбуває тюремне ув'язнення.

НОВИМИ МІЛЬЙОНЕРАМИ Америки стали Антоні Валентіно, шофер, мешканець Ню Йорку, що виграв на льотерії 23 міл. дол., та мешканка Фльориди, Шіла Раєн, котра виграла 55 міл. дол. Обидві льотерії були розіграні в свято День Праці 5-го вересня ц.р.

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ урядових чинників, інтенсивні досліди закінчені цими днями, що їх уповноважнив Державний департамент доказують, що багато дешевше обійдеться Урядові ЗСА звалити будинок новозбудованої в Москві американської амбасади, як заходитися викривати і усувати всі підслухові апарати, вмонтовані совєтами під час будови. Група інженерів та знавців безпеки у своєму заключному звіті мотивує свою пропозицію меншими видатками і коротшим часом.

В МІСТЕЧКУ НОМ НА АЛЯСЦІ місцеве населення з відкритими раменами вітали 11-членну делеґацію совєтських громадян з містечка Проведення, що знаходиться на протилежному березі затоки Берінґа. Небуденна ця подія тим, що це вперше за 40 років відбулися такі відвідини. В совєтській делеґації було й кілька ескімосів, що є свояками, а то й близькими рідними, деяких громадян Ном. Американська і міжнародна преса відмітила цю подію у великих суперлятивах, а коментатор місцевої радіостанції заявив, що „я не вірив у те, що побачу одного дня як в Ном повіватиме серп і молот".

У СЕНАТІ, В СЕРЕДУ, 7-го вересня, сенатори демократи і республіканці радісно вітали з поворотом до праці після семимісячної перерви демократичного сенатора з Делавер Джозефа Р. Байдена. Сенатор Д. Байден сім місяців тому перейшов тяжку операцію мозкового аневризму і мав цілий ряд комплікацій після тієї операції, яка малощо не закінчилася трагічно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хабарництво — суд у Москві

Хабарництво не було винаходом большевиків. Бо вже за царату Романових пияцтво і хабарництво були найбільш характеристичними рисами суспільного ладу — поруч, очевидно, із всевладою царської охрани, попередника большевицького ЧеКа, НКВД і теперішнього КҐБ. Міхаїл Ґорбачов рішив викорінювати пияцтво і хабарництво. У першому випадку — Ґорбачов програв. Коли він підніс удвоє ціну на горілку, наслідок був такий, що в СССР зник цукор. Україна особливо славилася цукроварнями, але тепер цукор можна дістати тільки на картку, бо більша частина його продукції дістається в руки продуцентів самогону. Знавці відносин і настроїв у СССР твердять, що нема такого землетрусу, який міг би відштовхнути москалів від горілки.

Тепер Ґорбачов повів наступ проти хабарництва. 5-го вересня ц. р. розпочався у Москві судовий процес проти дев'ятьох високих поліційних достойників із Узбекістану. Потаємне слідство велося чотири роки. Центральною фігурою у цьому судовому процесі є 51-літній Юрій Чурбанов, колись перший заступник міністра внутрішніх справ. Він сподобався Леонідові Брежнєву, який подбав, щоб Чурбанов перейняв „персональну охорону" його, Брежнєва доньки Ґаліни. Та службова місія скінчилася тим, що Чурбанов розвівся з своєю дружиною і одружився з Ґаліною Брежнєв. Американські кореспонденти з Москви не подають докладно, яким чином Чурбанов зв'язався з цілим гуртом обманців, хабарників і шахраїв, але твердять — за совєтською пресою, що Чурбанов „заробив" напротязі шести років різними рафінованими шахрайствами і хабарами від тих, які шукали в нього, зятя всемогучого Леоніда Брежнєва — протекції. Немає великого значення, як, де і коли посковзнувся Чурбанов і за що безпосередньо арештували його вже півтора року тому. Відсидівши вісімнадцять місяців у слідчій в'язниці, він явився, як підсудний, на судовій залі у жалюгідному стані, не подібний на того вельможу, який залюбки жив у люксусі.

Оборонець Чурбанова правильно обурювався у першому дні судової розправи, що прокуратор дав пресі інтерв'ю, в якому згори засуджував арештованого, ще перед судовою розправою і проголошенням присуду. Мимохіть насувається паралеля з поведінкою прокуратури і судового трибуналу в Єрусалимі у процесі проти Івана Дем'янюка, перетворивши той процес у циркове видовище, з цією різницею, що до того зятя покійного кремлівського сатрапа Леоніда Брежнєва не можна мати найменших симпатій.

Міхаїл Ґорбачов напевне не зробив би з отого судового процесу видовище для мільйонів підсовєтських громадян з розголосом на ввесь світ, як би не те, що тут ішлося про задемонстрування своєї ворожости до сталінського режиму, що його привернув був Леонід Брежнєв, режисер провалу Хрущова і його наступник. Ґорбачову йдеться про прихилення собі симпатій найширших кіл населення СССР, як того правителя, який бореться проти хабарництва і обманства без уваги на особу, про яку мова. Але може ще більше йдеться Ґорбачову про те, щоби вдарити по опозиції під керівництвом Єґора Ліґачова, який саме боронить і сталінські методи правління і боронить Брежнєва. Ґорбачов зручний грач. Судовим процесом проти зятя Леоніда Брежнєва він хоче доказати, що саме той старий лад, що його плянує „перестроїти", був гнилий, просяклий хабарництвом і обманницькими маніпуляціями. Коли читаємо, що Юрій Чурбанов привласнив собі будівельний матеріял, присланий для війська, щоб збудувати собі люксусову „дачу", то це дійсно сумної слави „герой", життєва кар'єра якого була б доброю темою для роману письменника типу Достоєвського.

Теперішній судовий процес у Москві — це один із політичних ходів Ґорбачова, це один із прикладів, як проходить закулісова боротьба за владу, за кремлівськими мурами. Ясно, що один судовий процес, хоч би навіть закінчився засудом на смерть і виконанням того засуду, — хабарництва і обманства на малу і велику мірку в Совєтському Союзі не викорінить. Це тільки ще один публічний показ перебудови, який проте не оздоровить ані гнилої атмосфери в країні комуністичної диктатури, ані тим паче не поможе економіці СССР, яку зруйнував марксизм.

Василь Сокіл

І ОДИН У ПОЛІ ВОЇН...

II.

Спасибі за це розумному Вікторові Астаф'єву. Але як довго будемо шукати „братньої" підтримки у „старшого" брата? Та перед ним стояти жалюгідним старцем з простягненою рукою?

Один раз (принаймні, в газетній публікації) ми про це почули у виступі Олеся Лупія, який так почав свою промову: „На цьому засіданні у кожному виступі стільки хвилювання, стільки болю... І все ж відчувається обережність, зайві пояснення, ніби виправдання, — оті слова 'давайте звернемося з пропозицією', 'давайте попросимо'... Може, нам треба перестати бути прохачами? Якщо ми долею поставлені на сторожі рідного слова, яке зараз у такій загрозі, то треба не просити, а вимагати, захищати його, карати тих, хто нічого не робить у цій справі!"

Цю ж думку висловив і професор Київського університету Анатолій Погрібний: „Треба домагатися, щоб уряд, усі міністерські інстанції вбачали свою місію в тому, щоб бути на сторожі українського народу як національної одиниці, — його мови, історії, культури."

Віталій Дончик додає: „Письменники, опинившись силою закономірних обставин попереду серед інших в обороні рідної мови, мають і далі робити все від них залежне для виховання національної самосвідомости народу... Але хочеться запитати: де наші соратники? Що роблять, пропонують, за що борються, скажімо інші творчі спілки, міністерства освіти, культури, вузів, Держтелерадіо республіки?.. Не письменникам же повертати українську мову до вузів і до театрів, до шкіл і дитячих садків..."

Одне слово, — письменник — один у полі воїн? Покищо так. Але й один у полі — воїн! Чимало доброго зробив цей єдиний воїн. Скориставшися з свободи слова, обстоюючи в кожному випадкові непорушне право на цю свободу, письменники багато чого домагалися. Насамперед у викритті злочинів минулого, реабілітаці цілої генерації діячів української культури і мистецтва, знищених Кагановичем і Сталіним, поверненням до життя зачорнених сторінок історії та культури українського народу. І наперекір, жорстокому опорові є немалі здобутки і в сучасну пору у відродженні національної самосвідомости народу, звеличенні людської гідности, шануванні рідного слова і збереженні культурного багатства та пишанні славною багатовіковою історією свого народу.

Завдання великі, умови для їх реалізації нелегкі, але процес іде вперед, хоч і повільно. Людям після десятилітніх пастирів паморокiв важко і часом боязко глянути на світло, — потрібен час для сприймання нового образу життя.

Великої пошани достойні ті, що в цей час оновлення і перебудови не так матеріяльного світу, як духовного воскресіння й утвердження людської гідности йдуть попереду інших. Вони стануть керівною силою перебудовного процесу.

* * *

Дня 12-го липня на цьому засіданні президія правління Спілки письменників України та правління київської організації схвалили докладну резолюцію, з якої наведемо кілька найважливіших ухвал:

— На території УРСР будівництво нових атомних електростанцій, а також додаткових реакторів слід заборонити державною постановою.

— Припинити будівництво Очаківської греблі та каналу Дунай-Дніпро.

— В містах і селах не вистачає основних продуктів харчування. Необхідно інформувати трудящих, скільки і якої продукції виробляє республіка, який її вклад у загальносоюзну економіку і скільки республіка одержує...

— Українській мові в УРСР має належати провідна роль у партійних і державних органах, наукових і навчальних закладах, трудових колективах. Конституція республіки повинна надати українській мові статусу державної мови.

— Забезпечення духовних потреб українців, які в Союзі проживають за межами України (школи, театри, художня самодіяльність, передплата періодики

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про паризьких прошаків

Не знаю хто придумав таку приповідку, але вона дуже правдива, бо в ній сказано, що „Німець живе на те, щоб працювати, а француз працює, щоб жити". Це можна було найкраще завважити, коли ми у серпні переїхали із Німеччини до Франції. У Німеччині плило вже нормальне життя, жнива покінчилися, школи повні учнів і тільки мала кількість щасливців, у більшості пенсіонерів була ще на літніх вакаціях.

У Франції в тому часі повний літній застій через цілий цей місяць, і він дає можливість усім досхочу відпочити.

У підміському містечку, де ми перебували, вулиці були немов „вимерлі", всі крамниці зачинені із написом: „Вакації від 1-го до 31-го серпня". Вулиці Парижу — залляті чужинцями-туристами й для них залишилися відкриті більші крамниці у середмісті, як також частина „бістро". Діти й студенти розпочинають науку щойно в половині вересня, тож і їх літом немає у місті. Французи більше поважно беруть відпочинок, як працю і це можна ствердити не лише фактом, що всі виїжджають на цілий місяць, незалежно від соціяльного становища, але також позначається воно повільним темпом усіх вуличних робіт, які з правила мають бути виконані у серпні. Але ніхто із працею у Франції не спішиться і я часто бачила робітників, які сиділи спокійно розмовляючи і попиваючи червоне вино, хоча це не було у час традиційної двогодинної перерви на обід. Як праця осоружна французам бачимо ще і на іншій так характеристичній паризькій картині. На вулицях, у підземках, біля крамниць аж роїться від прошаків, які ніяк не виглядають на заморених голодом чи немічних. У більшості — це молоді люди, які сидять на землі із відповідною коробкою на гроші біля себе й, власне кажучи, навіть не просять про допомогу, люди самі кидають їм щедро дрібняки. Часто ці „прошаки" тримають біля себе малих дітей, псів, а ще інші грають на різних інструментах. Таких музикантів-прошаків безліч у підземних залізничках і ніхто їм не перешкоджає у тому легкому способі збирання гроша, а радше у його випрошуванні.

Дуже недавно у „Ню Йорк Таймсі" була стаття на тему пошести прошаків в американських містах, а найбільше в Ню Йорку. Обсервуючи сотні прошаків у Парижі стверджую, що „в нас" ще зовсім погано так не є. „Наші" прошаки може менше талановиті музично, але зате стараються доконче вимивати авта, що затримуються на перехрестях, або таки просто просять гроша на „чашку кави", коли всі добре знають, що гроші їм потрібні на алькоголь, або наркотики.

А чи завважили ви, шановні читачі, що ці славні „бездомні" в Ню Йорку, про яких так залюбки пише совєтська преса, а за нею інша світова, властиво майже ніколи не простягають руки і не шукають допомоги у прохожих?

Може і паризькі „кльошар" (відповідник бездомних у Ню Йорку), які сплять під мостами Секвани не належать також до тих прошаків, які постійно бачиться на вулицях Парижу.

Однак, дивує, що якось усі примикають око на цих явно здорових молодих і здібних до праці людей, які в такий легкий спосіб заробляють на життя. Може, отже, відоме ствердження, що „Француз працює лише, аби жити", навіть не зовсім відповідає правді, коли є стільки людей, які якось живуть зовсім не працюючи.

О-КА

Роман Барановський

ЩОБ НЕ ШИРИЛОСЬ БАЛАМУТСТВО

(На марґінесі переговорів у справі створення однієї централі)

Відновлені цього року, після довшої перерви, переговори між представниками УККА, УАКРади і Конференції Безсторонніх Організацій у справі створення однієї спільної геомадської централі і репрезентації українців в ЗСА, ведуться вже від довшого часу. На жаль, про ці розмови громада не багато знає, а якщо знає то переважно у перекрученій формі. Це тому, що вони велися засекречено і наша преса про них нічого не інформувала. Очевидно, що це створювало знамениту нагоду поширювати різні вигадані вісті, що їх громадяни, які цікавляться громадським життям, хочуть і мають на це повне право знати дійсний стан речей, хоч-не-хоч, приймали їх за правдиві. Видно, що ми все ще не позбулися давніх звичок, що свого часу були в краю не тільки виправдані, але й конечні, щоб скритися перед чуйним оком окупанта і тут, у вільному світі продовжуємо їх з великою шкодою для справи.

Останнім часом поширилися вісті, що дійшли вже навіть на терен Канади і СКВУ, що переговори вже закінчилися успішно і дійшло до згоди. Навіть католицький часопис „Америка" ч. 89 з 13-го серпня ц. р. опублікував репортаж із засідання Крайової Ради УККА, що відбулося 9-го липня ц. р. повний неправильних вісток. Кожний вдумливий читач зверне увагу на плутанину назв у цьому репортажі. Наголовок репортажу звучить: „Напередодні XV Конгресу Українців Америки". Невже ж УККА погодився на зміну назви, за що УАКРада змагалася довший час, а УККА постійно відкидав? Адже правильна назва є УККА. Тож повинно бути XV Конгрес Українського Конгресового Комітету Америки, а не Конгрес Українців Америки. Чи така плутанина назв на те, щоби баламутити читача?

У репортажі на підставі звіту І. Білинського подано, що в минулому кварталі 7-го квітня, 2-го і 8-го червня ц. р. в розмовах узгіднено з представниками УАКРади і Конференції Безсторонніх Організацій кількість організацій, представники яких мали б входити до складу Крайової Екзекутиви, а також зміни до статуту УККА(!) (чому не нової централі?) та, що на підставі рішень УАКР 11-го травня ц. р. знайдено розв'язку для збереження назви і системи УККА. В тому листі (до речі це не був лист, а копія протоколу із нарад УККА, УАКР і БОрганізацій) сказано, що УАКРада взявши під увагу те, що теперішній чартер УККА, як неприбуткової організації, користується пільгою податку, що його у зв'язку із змінами в податковій системі дуже тяжко одержати, а також з уваги на Ювілейний Рік, щоб задемонструвати єдність у дії і організованості Українства, рішила не настоювати на зміні назви і таким чином об'єднати всі громадські сили в одній централі з давньою назвою, з тим, що в статуті мало б бути зазначено, що УККА є об'єднаною репрезентацією українців в Америці.

Комісія зложена з представників УККА, УАКР і Конференції Безсторонніх Організацій мала б узгіднити всі деталі включно з персональним складом керівних органів і процедуру ратифікації. Договорення цієї комісії повинні бути ратифіковані Конгресом УККА у вересні ц. р. у Вашінгтоні, УАКРадою на її конвенції найдалі у вересні ц. р. (до речі Конгрес УАКРади відбудеться згідно із статутом в 1989 році) та Конференцією Безсторонніх Організацій в тому самому часі.

Далі в репортажі сказано, що такі ствердження УАКР і Безсторонніх Організацій відкрили остаточно шлях до полагодження розходжень в громаді. Залишилося, мовляв, ще тільки узгіднити особистий склад президії Крайової Екзекутиви. Для полегшення цієї справи І. Білинський не зголосив своєї кандидатури на пост президента в наступній каденції. Стільки в репортажі про цю справу.

А як в дійсності виглядають ці переговори. Правдою є, що УАКРада, для добра справи, пішла на найдалі йдучі компроміси, а саме: згодилася залишити давню назву. До цього спонукало УАКРаду те, що під цю пору дійсно дуже важко було б дістати звільнення від податків. Правдою є, що Білинський не зголосив своєї кандидатури на пост президента в наступній каденції, але теж правдою є, що він вимагає бути почесним президентом з правом голосу. Він висунув ще ряд інших вимог, а саме затвердити пост екзекутивного віцепрезидента Юрія Нестерчука та допустити в склад Екзекутиви і Крайової Ради представників 12 відділів УККА, які найкраще вив'язувалися із своїх фінансових зобов'язань.

Про всі ці вимоги чомусь не згадано ні словечком. А це дуже важливі і суттєві справи, від яких залежатиме узгіднення чи відкинення. Ясно, що такі вимоги поставлено свідомо з метою поставити УАКРаду в незручне положення, знаючи, що такі вимоги аж ніяк не можуть бути сприємливі та, що на них УАКР, яка має відповідальність перед своїм численним членством і організаціями, які входять до УАКРади, не може піти, бо це означало б капітуляцію.

Якщо УККА відтягне свої вимоги і погодиться на вимогу УАКР прийняти в склад Екзекутиви представника Об'єднання Прихильників Українсько-Революційно-Демократичних Переконань, що є таким самим відповідником у громаді, що ними є ОДВУ, ООЧСУ і Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України (ОПВБУ) щойно тоді може бути мова про евентуальні узгіднення і ратифікації.

Накінець з прикрістю доводиться відмітити, що „Америка", яка повинна бути для інших прикладом журналістичної етики, подає неправдиві вісті. Що ж тоді вимагати від світської преси.

Ол. Шпилька

Вакації

Найприємніша частина вакацій — зворотня подорож додому. І кожного разу сам собі дивуєшся: чого було їхати?.. Сидів би вдома, відпочив би в садочку, чи десь над озерцем.

Мабуть цього літа я нікуди не вибрався б, якби не давній таборовий приятель Матвій Бицик у стейті Індіяна.

— Приїжджай! — запрошував він настирливо. — Познайомишся із моєю родиною, давні часи згадаємо, на рибку разом поїдемо.

Індіяна від мене недалеко: два дні автобусом.

— Ти вмієш хатні стіни фарбувати? — одразу зацікавився Матвій.

Нічого не передбачаючи я признався, що в цій ділянці у мене великий досвід та, що малювати можу щіткою, роликом і навіть механічним розпилювачем. Цим — найлегше: наллєш відро фарби, підключиш мотор і... пішло діло!

— Чудово! — захопилась розповіддю дружина мого приятеля, повнолиця пані Меланя.

— Ось — бачиш! — докоряла вона Матвієві — ти й щітки в руках не мав і цвяха у стінку не заб'єш!... — То може б ви порадили, чи допомогли моєму Матвієві? — проговорила вона із вдаваною несміливістю. — Подивіться на оці стіни!.. Чи не просяться вони, щоб їх відновити, перемалювати?...

(Закінчення на стор. 4)

Василь Ленцик

ЗАВЖДИ АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Проблема, якій хочемо присвятити ці рядки, що її не раз порушується на сторінках української преси, є особливої ваги: а це виховання нашої молоді. Ця проблема — зокрема пекуча на нових місцях поселення, хоча ці нові місця перестали вже бути новими, бо вже друге і третє покоління виросло, беручи вже лише поселення після Другої світової війни, не кажучи вже про наших поселенців із кінця XIX чи початків XX століття.

Однак проблема нашого молодого покоління не перестала бути актуальна. Вона не давала і може й тепер не дає спокійно провадити свій триб життя не одному батькові, чи матері із-за журби, як втримати своїх дітей у почутті зв'язку з родиною, з рідними батьками, як втримати дітей в почутті духового зв'язку зі спадщиною своїх предків цілих поколінь, у свідомості дідицтва багатих скарбів релігійного, культурного та національного характеру. Головно мова про те, щоб, підпавши під вплив чужого довкілля, не стали безбатченками, не почуваючи ніякого зв'язку зі всім, що дороге і рідне для їхніх батьків та було неоціненним скарбом цілого ряду поколінь.

Ми знаємо, що нинішнє довкілля, особливо тут в Америці, не дуже корисно впливає на нашу молодь, яка із-за браку своїх шкіл, яких на жаль через малу фреквенцію чимраз менше, йде до публічних шкіл, які серед американського суспільства не втішаються доброю опінією. Скільки наших дітей пішло на манівці через злий вплив публічної школи, де процвітає мало що не явна розпуста та вживання всякого роду наркотиків.

Як з тим боротись нашим батькам і як тому зарадити? Не легко відповісти на те питання при такій складній ситуації, де наші діти не мають своєї рідної школи за виїмком кільканадцятьох громад на цілу Америку. Колись переповнена школа св. Юра в Ню Йорку, нині випускає ледве коло двадцять учнів. На цілу Америку діє сьогодні всього дві українські середні школи в Ню Йорку і Гемтремку, де наші діти можуть продовжувати свою науку в своїй українській атмосфері, під наглядом своїх добрих виховників; які можуть їм дати добрі морально-етичні основи та мінімальне знання українознавства. Але це є „краплина в морі" на всю нашу молодь шкільного віку. Треба, отже, шукати інших засобів, щоб цю молодь виховати на добрих членів своєї спільноти під оглядом етично-моральним, та релігійно-національним.

Ця проблема має отже два аспекти: перше — виховати нашу молодь людину в релігійно моральному дусі, а — друге — виховати її у свідомості приналежности до своєї рідної Церкви і своєї національної громади.

Хто це має зробити, коли, як ми згадали, школа, що нормально повинна дати підстави виховання, того — як знаємо — з різних причин не дає. І тут незаперечним є факт, що цей обов'язок мусять взяти на себе самі батьки. Родинний дім, де панує гармонія і де практикується щоденна спільна молитва, дасть дітям ті здорові фундаменти, що, якщо вони вміло будуть защеплювані, залишаться дітям на ціле життя.

Тут також в тій ділянці мусять прийти з допомогою наші душпастирі. Священик своїм авторитетом може багато зробити в тому напрямі. Треба конечно оживити так звані суботні школи при парафіях, де молодь дістала б основні засади катехизму, знання про свій обряд, пояснення літургічних відправ. Якщо молодь буде знати, що в Церкві діється, вона буде зацікавлена тією інституцією, яка для нас є не тільки Божим храмом, але також свого роду національною твердинею. Священик може сам, чи при допомозі відповідних парохіян навчити дітей-молодь літургічного співу та народних пісень. Наші релігійні і народні пісні є чудові і молодь їх радо вивчає і засвоює на ціле життя. Знаю від покійного улюбленого душпастиря і Владики Івана Стаха, як він радо співав і знав багато наших пісень, яких він навчився в суботній школі у Сант Клір в Пенсильванії, що її провадив о. Семен Мілянич, якого він все з вдячністю і пієтизмом згадував. Очевидно навчання рідних пісень це передусім попри душпастиря, обов'язок батьків.

Добре було б, якщо при парохії можна зорганізувати клюби для молоді. Тут під дбайливим оком душпастиря та батьків, а головно через довірених провідників молоді, та молодь може корисно провести час на розмові, на спортових вправах, чи забавах.

Давніше в Америці процвітали аматорські гуртки і це була добра нагода, щоб молодь могла зі собою зустрічатись, приємно проводити час на пробах, при тому це була нагода також засвоювати собі знання української мови, вивчаючи партитури представлень. Тепер, на жаль, того роду культурної діяльности майже не видно, а вона мала свої добрі сторони.

З Архіву покійного заслуженого дяковчителя і диригента Грабара з Перт Амбой, знаю як багато він в тому напрямі робив і які незаперечні успіхи мав. Перт Амбой залишився дотепер свідомою громадою, хоча там вже чи не четверте, або і п'яте покоління проживає і плекає хоровий спів, бо цей хор належить до одних із кращих хорів в тій околиці.

Важливою для нашої спільноти є також зберегти на поселеннях рідну мову. „Свобода" принесла недавно на подібну тему статтю пера досвідченого педагога, письменника і журналіста Володимира Барагури. Я цілком поділяю думки автора, що ми маємо великі втрати на відтинку збереження рідної мови серед молоді, але це явище не загальне. Бо дуже відрадним явищем є те, що можна зустріти багато наших молодих подруж, які приходять з малими діточками до церкви і чути як вони щебечуть до своїх батьків українською мовою.

Отже тут, мимоволі, приходить на думку ця стара істина, що першим вчителем рідної мови, то таки рідна мама, рідна хата. Правда, часом, як діти перейдуть до школи, де тільки англійська мова є в ужитку, вони, якщо батьки не припильнують дітей вдома, зачинають затрачувати вживання своєї рідної мови. Тому батьки повинні припильнувати, щоб розговірною мовою вдома була рідна українська мова. Нема чого боятись, що діти не будуть мати доброго акценту чи знання мови даної країни. Досвід вчить, що знання рідної мови є для молоді плюсом, а не мінусом.

Проблема є не раз в тому, що обидвоє батьків працюють і діти силою обставин переводять більше часу в чужому довкіллі як в школі, так і поза школою. Часом обставини того роду, що це прямо конечне, але в більшості наші батьки настільки заробляють, що можна вижити і без додаткової платні. Оплатиться жити скромніше, але не тратити своїх дітей під оглядом мови, своєї рідної

(Закінчення на стор. 4)

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ: ЧИ ВИ ВЖЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ НА ПОЇЗДКУ ДО ВАШІНҐТОНУ 7-9-го ЖОВТНЯ? ЯКЩО НІ, ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО!

На Союзівці з успіхом пройшли...

(Закінчення зі стор. 1)

Д-р З. Матківський (перший справа) і Р. Ракочий, мол., отримали нагороди від В. Кваса і Р. Куціля.

Нагороду в пам'ять свого мужа, св. п. Ярослава Рубля, вручає д-рові З. Матківському його дружина Слава.

Турнірова комісія (зліва): інж. Ю. Савчак, ред. З. Снилик, інж. Р. Ракочий і д-р З. Матківський.

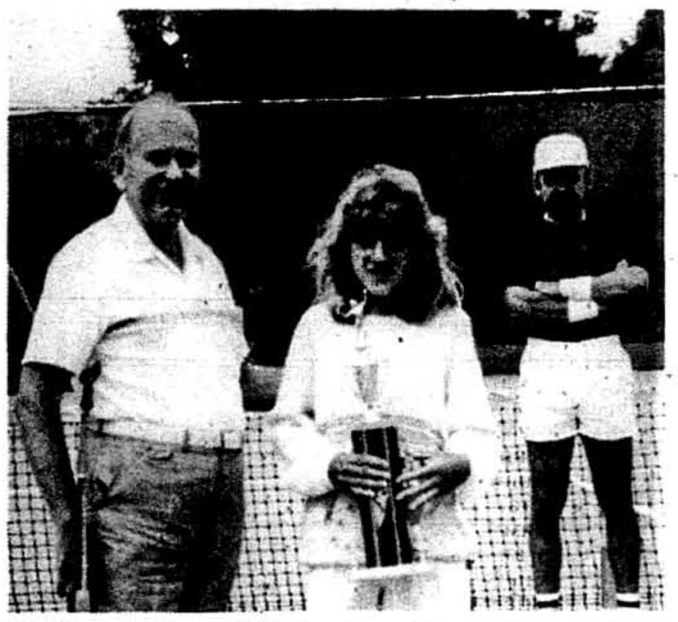
М. Душник вручила свою нагороду Ю. Грабцеві.

Ю. Савчак (другий зліва) і О. Богачевський прийняли нагороди від У. Дячук і інж. В. Гнатківського.

Юнаки М. Глушевський і М. Македо видимо задоволені, отримавши нагороди від д-ра І. Флиса і інж. Р. Ракочого, ст.

Наймолодша юначка Л. Грабець отримала нагороду від д-ра І. Флиса. Справа з гордістю приглядається її батько Юрій.

Сеньйори 55 років і вище: О. Олинець (другий зліва) і К. Бень приймають ґратуляції і нагороди від М. Душник і Р. Куціля.

Еліміновані півфіналісти Ю. Харук і Г. Руседський отримали грошові стипендії від ред. З. Снилика.

налах Руседський переміг Марка Шмериківського (Союзівка), 6-2, 6-0, а Болнар Михася Сарахмана (УСО „Тризуб"), 1-6, 7-5, 6-3.

У групі юнаків 12 років і нижче перемоги добився Данилко Куньо (Союзівка) над Лешком Сарахманом (УСО „Тризуб") у фіналі вислідом 6-1, 6-1. Раніше Куньо елімінував Романа Книша (Союзівка), 6-1, 6-0, а Сарахман М. Книша (Союзівка), 6-3, 6-3.

У середній групі юнаків 14 років і нижче перше місце здобув Марко Глушевський, друге Марко Македо, а третє Іян Рейні.

Офіційне відкриття змагань відбулось в суботу, 3-го серпня, під час якого з короткими промовами виступали: головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис, голова УСЦАК Роман Куціль, голова КЛК Юрій Попель і інж. Р. Ракочий, який проводив церемоніями відкриття і закриття в понеділок. На закритті турніру КЛК репрезентував голова Контрольної комісії КЛК інж. Володимир Гнатківський. Церемонію роздачі нагород проводив ред. З. Снилик.

Турнір, після спущення прапорів, формально закрив інж. Р. Ракочий.

Грошові стипендії з Фонду розвитку тенісу при Фундації ім. Мазепи, який очолює д-р З. Матківський, цього року розділено в сумах: переможець і фіналіст в групі чоловіків 700 дол. і 350 дол.; еліміновані півфіналісти по 150 дол.; жінки 300 і 150 дол.; юнаки 100 і 50 дол.

І один...

(Закінчення зі стор. 2)

і т. ін.) має стати державною турботою уряду УРСР, громадських і творчих організацій республіки.

— Нове політичне мислення вимагає поглиблення і міцніших зв'язків на всіх рівнях з українцями, які проживають за кордоном.

— Оголосити причини голоду 1932-1933 рр. на Україні, створити Народну книгу пам'яті про ті події, спорудити пам'ятник жертвам цієї трагедії.

— Встановити в приміщенні Спілки письменників України меморіяльну стелу на честь письменників, несправедливо репресованих і загиблих в часи сталінського деспотизму і застою.

Далі говориться про завдання суто літературного, спілчанського значення: схвалити проєкт Положення про товариство шанувальників української мови ім. Т. Шевченка і рекомендувати обласним організаціям створювати подібні товариства; через пресу, спілчанську, а також через республіканську та обласну, слід підносити на вищий ступінь національну свідомість громадян УССР; реорганізувати обласну київську комісію „Спадщина" на республіканську, яка вивчала б і пропагувала творчість літераторів, які зазнали переслідування в часи культу Сталіна та застою; видати окремою книжкою матеріяли літературної дискусії 20-их років; видати статті, оповідання, вірші, присвячені екологічним проблемам — „Порятуймо нашу землю".

Дуже важливі рекомендації! Та щоб успішно їх запровадити в життя, потрібно докласти великих зусиль самим письменникам, керівники організації яких добре усвідомлюють відповідальність і вагу, взяту на себе. Іван Драч у своєму виступі сказав: „Коли посол США, їдучи в Київ відкривати виставку інформатики, вчить українську мову чи коли сучасний папа римський на святкуванні тисячоліття хрещення Русі виголошує промову по-українськи, то як же важливо нашому керівництву розуміти гостроту і двосічність мовних проблем на Україні!"

Наприкінці додав: „Потрібні грандіозні роботи державного маштабу. Адже нашу душу нищили царськими століттями, потім кривавили сталінським десятиліттями, потім ганебним застійними роками. Десь наша душа аж на дні, коли вона ще жива. І коли ж хто з керівників не вміє, чи не хоче, чи не в силі підняти цю живу душу, коли хто з них не готовий взятися за розв'язання цих найболючіших проблем, то нехай же він твердим впевненим кроком зійде з авансцени. Це буде воістину крок в дусі перебудови!"

Цікаво, чи Щербицький апльодував промовцеві!?

В ТОЙ САМ ЧАС НА ЗАХІДНЬОМУ побережжі ЗСА біля Сан Дієго у Каліфорнії відбулася перша рунда змагань яхтів ЗСА „Старс енд Страйпс" і Нової Зеляндії „Ню Зілянд". В цьому першому змаганні за Чашу Америки переможцем став „Старс енд Страйпс" з часом 18 хвилин і 15 секунд на просторі 40 миль, проплививши їх за 4 год. 53 хв. і 54 секунди.

ЗАКОНОПРОЄКТ, ЩО ОБМЕЖИТЬ зріст імпортування текстильних виробів і взуття пройшов першу рунду в Сенаті й тим самим став ще одною точкою конфронтації в цьому виборчому році між Конгресом та Урядом президента Роналда Регена. Голосами 68 до 29 сенатори проголосували обмежити дискусію над цією справою, тим самим обмежуючи спроваджування тканини і взуття до одного відсотка річно в порівнянні до попередніх 16 до 17 відсотків річно. Пропонований законопроєкт був гостро скритикований сімома членами кабінету, які побоюються, що це може викликати відплату проти американських експортів, пошкодити покупцям і порушити міжнародні зобов'язання Америки.

ШЕФ СТРАТЕГІЧНОЇ ОБОРОННОЇ ініціятиви генерал-поручник Джеймс А. Ейбрамсон, на доручення секретаря Департаменту оборони Френка Карлуччі, виготовив новий проєкт бюджету зі значними зменшеннями видатків на пропоновану президентом Роналдом Регеном міжпростірну протиракетну оборонну систему. Досвідчені знавці цієї ділянки твердять, що ця нова пропозація може навіть задовільнити теперішній ощадностево наставлений Конґрес і в той же сам час дасть можливість урухомити цю оборонну систему до 1990 року.

ГРАБУНКИ ДЕРЖАВНИХ урядових будинків і магазинів в столиці Бурми Рангуні дійшли до таких вершин, що уряди ЗСА і інших країн почали поспішно приготовляти пляни для евакування родин дипломатичного корпусу, які є наражені на небезпеку постійно зростаючим заколотом і безправ'ям. Речник Державного департаменту Чардз Редмен, сказав, що „постійний занепад правопорядку і вістки про напади і грабунки" спонукали Уряд ЗСА застановитися над можливостями евакуації американських громадян.

ТУРЕЧЧИНА ПЕРЕКИНУЛА силою понад 2,000 іракських курдів на територію Ірану. Численні західні кореспонденти і політичні спостерігачі інформують, що депортація курдів була примусовою, проти волі багатьох курдських лідерів, які намагалися протестувати проти такого нелюдяного потягнення. Більше, як 50,000 курдів втекли з гір Курдестану по стороні Іраку, головно тоді, як курдські партизани відкрито почали виступати проти Іраку, підтримуючи у війні Іран і отримуючи від нього допомогу зброєю, військовим вирядом і харчами. Загально підозрівають, що між Туреччиною й Іраном був підписаний таємний договір у справі переселення курдів, яких Іран надіється використати в майбутній війні і терористичній діяльності.

У АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДКРИТИХ змаганнях тенісу, що зараз проходять на тенісових кортах Флашінг Медовс в Ню Йорку, Зіна Ґаррісон перемогла у чвертьфіналах Мартіну Навратілову вислідом 6-4, 6-7, 7-5, в середу, 7-го вересня.

Станична Старшина Пластової Станиці в Ню Йорку
повідомляє, що

ПЛАСТОВІ ЗАЙНЯТТЯ НА РІК 1988/89

розпічнуться

в Пластовому Домі в Ню Йорку
в п'ятницю, 16-го вересня 1988 р. о год. 7-ій веч. для ЮНАЦТВА
в суботу, 17-го вересня 1988 р. о год. 1:30 по пол. для НОВАЦТВА
Присутність пластової молоді в повних пластових однострях ОБОВ'ЯЗКОВА.

Ділимося з всією пластовою громадою болючою вісткою, що в неділю, 4-го вересня ц. р. відійшла на Вічну Ватру наша дорога подруга

св. п. пл. сен.

Дарія Менцінська

Висловлюємо наше глибоке співчуття ВШ. Родині.

Курені УСП і УПС „Верховинки"

З великим сумом повідомляємо українське громадянство, що 2-го вересня 1988 року відійшов у засвіти великий приятель пластової молоді

бл. п. інж.

БОГДАН СОБОЛТА

відзначений найвищим відзначенням
ДОБРОДІЯ ПЛАСТУ

ПОХОРОНИ відбулися у вівторок, 6-го вересня 1988 року з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Синові Модестові та Родині складаємо глибокі співчуття.

Крайова Пластова Рада
Крайова Пластова Старшина
і
Пластприят

Ділимося сумною вісткою, що 31-го серпня 1988 р. по довгій і важкій недузі відійшла у Вічність

бл. п.

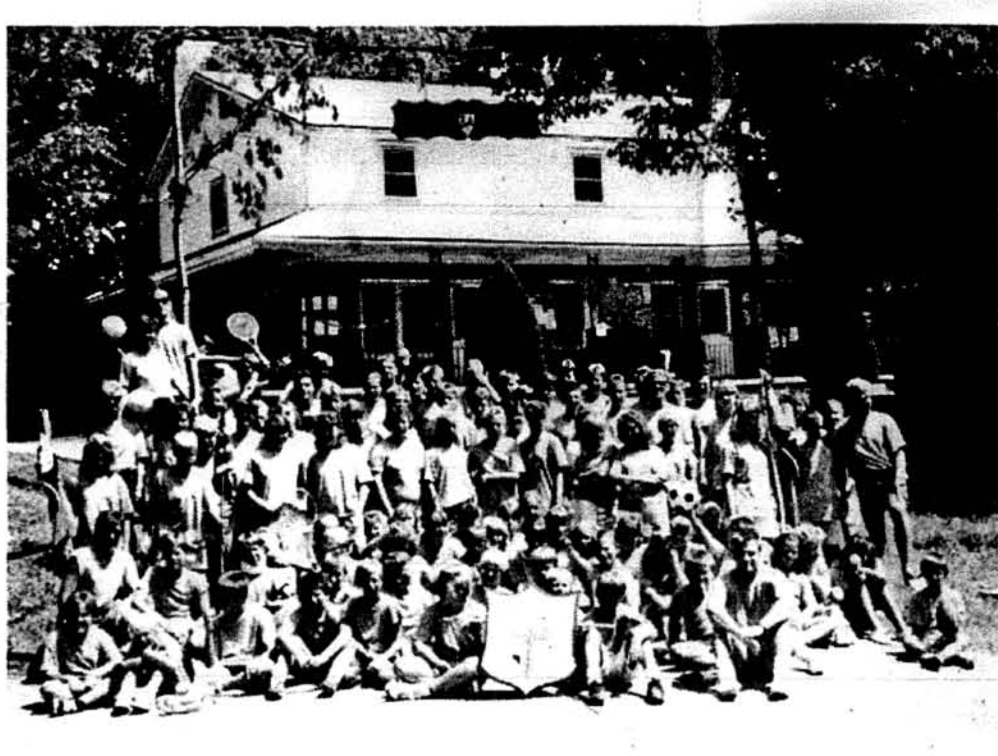
Люба Фостаковська-Левицька

вдова по бл. п. Миколі Левкові Левицькому.

ПОХОРОН відбувся 2-го вересня 1988 р. з української католицької церкви св. Архистратига Михаїла у Вунсокет, Р. Ай. на цвинтар в Hopedale, Mass.

ПРИЯТЕЛІ

В здоровому тілі — здоровий дух

Учасники спортового вишкільного табору СУМ.

У виховній системі Спілки Української Молоді (СУМ) спорт завжди був трактований як один із середників виховання молоді. Спортові сумівські табори — це не тільки спортові школи, але ще один засіб посередник, через який мається доступ до молодої людини.

Цьогорічний спортовий табір особливий ще й тим, що команда й інструктори — це молоді люди, які самі пройшли сумівський вишкіл і ці ж спортові табори.

Різноманітність спорту — копаний м'яч, відбиванка, плавання, легкоатлетика, а цього року додатково ще й народні танці, дали можливість таборовикам вибрати і вправлятися в улюблених спортах.

Цікавою подією цьогорічного табору були наші відвідини спортового вишкільного табору Пласту на Вовчій Тропі в Іст Четгам. Товариська атмосфера, гутірки, ігри, дружні змагання відбиванки таборів і команд запевнили нас, що в здоровому українському тілі є здоровий український дух.

Літні табори — виховновідпочинкові, спортові, вишкільні, спеціялізовані втримують молодь в українській атмосфері і дають можливість духовної і фізичної заправи.

Таборова комісія

Св. п. О. Сливинський

Блискавкою-громовицею рознеслася болюча вістка, що 1-го липня ц.р. перестало битися серце заслуженого сина нашого народу Осипа Сливинського. Засумувала ціла українська громада.

Осипа Сливинського знали не лише в Канаді, ЗСА, Аргентині, Австралії, знали його і в Европі. Знали його люди, які потребували моральної чи матеріяльної помочі. Діяльність його проходила за кличем нашого поета-пророка Тараса Шевченка:

Обніміте ж, брати мої,
найменшого брата,
Нехай мати усміхнеться,
заплакана мати...

Палкий патріот, людина великих чеснот — милий, дружній, терпеливий та вирозумілий, незвичайно скромний; людина чесна, щира й працьовита, людина ніжна і чутлива — оце лише скупі епітети, якими можна змалювати постать втраченого друга. Поетична його душа не шукала слави ні похвали. Він жив і працював не тільки для найближчих — сім'ї, друзів, але для церкви й народу. „Бог і Україна" — це гасло його життя!

Гуманне серце Осипа Сливинського любило й шанувало людей, незалежно від кольору шкіри, національности чи релігії. Вірив у майбутнє нашого народу — в молодь. Коли довідався про потребу будови гуртожитку для учнів школи ім. Тараса Шевченка в Білому Борі, далекий від Канади Польщі, він невпинно працював, щоб здобути гроші для цієї цілі. Слідкуючи за будовою гуртожитку, турбувався й клопотами білоборської школи повторював часто: „Ще й ще треба грошей... будова запізнюється... дітвора чекає... Як їм там тяжко...", — зідхав. Так прагнув дочекатися вістки про відкриття гуртожитку! І, на жаль, не дочекавсь...

О. Сливинський народився 1-го січня 1921 року в селі Бaгичі на Перемищині. До початкової школи ходив у рідному селі, а до гімназії — в Перемишлі, яку закінчив у 1939 році. Студіював у Відні, а відтак в Інсбруку, де здобув ступінь бакалавра. У Канаді завершив свої студії магістерською дисертацією на відділі суспільних наук Манітобського університету.

Прибувши до Канади, спочатку працював на залізниці, а після цього, через довгі роки, в суспільній службі провінційного уряду. Брав активну участь у громадсько-культурному житті країни. Вів прикладне родинне життя — був вірним мужем і любим батьком та щирим другом не одного з нас.

Ім'я Осипа Сливинського також тісно пов'язане з Комітетом Українців Канади, Суспільною Службою Українців Канади, з Пласт-Приятом, товариством читальні „Просвіта" та іншими організаціями.

І моментом заснування манітобської філії суспільної служби мгр Сливинський став активним членом управи, а пізніше секретарем і заступником голови. Був теж членом Централі ССУК та представником Суспільної Служби до президії Комітету Українців Канади.

Коли при філії ССУК створено фонд „Поміч Україні", якого, з часом, засяг діяння поширено на всі країни, де лише живуть українці, Осип Сливинський зразу ж став головним його промотором. Завдяки муравлиній і наполегливій його праці, Вінніпезька філія займала перші місця у збіркових кампаніях. Він писав палкі відозви і статті до преси, в яких закликав громади потребуючим. Крім цього вів широку кореспонденцію з українцями, розкиненими по цілому світі. Ніхто, хто звертався до нього за поміччю, не був відкинений. Добряче його серце знаходило для кожного доброго слова поради, потіхи й надії.

Окреме місце в його актах присвячене було українським церквам, школам і установам, що знаходяться в Польщі. О. Сливинський добре розумів важкі обставини, серед яких живуть українці Польщі й щиро прагнув допомогти їм у збереженні своєї ідентичности.

Журився збереженням наших культурних надбань і їх передаванні молоді. Багато зусилля вклав у збирання фондів на будову бурси для української школи ім. Тараса Шевченка в Білому Борі, що на Кошалінщині.

Біженці з Польщі в особі О. Сливинського втратили батька й опікуна. Він завжди служив їм доброю радою, матеріяльною поміччю, помагав знайти помешкання, меблі й устаткування; підшукував, часто, працю і школу. Іноша сторінка його многогранної діяльности — це праця для Пласту. Слід згадати, як у заранні існування Вінніпезького Пласту, О. Сливинський організував садочок, брав участь у будові домівки, збирав необхідні фонди, помагав у всіяких потребах. Надіюсь, що в цьому ювілейному році, 40-ліття Вінніпезької станиці пласту, заслуги О. Сливинського для пластового руху хтось докладніше опише, як теж про його вклад у працю читальні „Просвіта".

Підсумовуючи, дозволю собі навести слова його вірного друга й співпрацівника, мгра Петра Салиги, який сказав, що покійний Осип був „людиною громадського наставлення, яких нам, під сучасну пору, не дістає..."

4-го липня в катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпезі відслужено Панахиду, в якій взяла участь силасиленна людей. Жалібно відспівав хор „Вічная пам'ять". А вранці, 5-го липня, тіло покійного відпроваджено на цвинтар Всіх Святих. Величаво пролунала прощальна скитальська пісня „Чуєш, брате мій...". Із вінка дружина червону троянду взяла... квітку розлуки... Хлинули сльози... На домовину кинула доня крихітку землі з рідних Батичів, а тоді щедро посипалась оця, канадська.

На тризні промовляли друзі й співпрацівники: О. Журавський, В. Ільницький, П. Салига, А. Яремович, С. Ямнюк — прощаючи незабутнього товариша. Символічно, від імені українців, що проживають у Польщі, щиру подяку св. п. О. Сливинському та вислови глибокого співчуття його сім'ї зложила перемишлянка Ярослава Демко, яка в 1962 році відбула свою педагогічну практику в цій же українській школі ім. Тараса Шевченка в Білому Борі. Вона сказала, що коли б могли тут з нами бути друзі й діточки далекого, але так серцю близького Білого Бору, вони б сплели барвінкові віночки, зложили б їх у стіп могили свого мецената...

Під кінець внучата, Ксеня і Оленка, крізь сльози востаннє висказали дідусеві дитячу любов. А доня Оксана в імені родини подякувала присутнім за участь у похороні дорогого батька, який для своїх дітей був щирим другом. Оксана прочитала вірш англійського поета Джорджа Елліота, присвячений справжньому другові, що його колись каліграфічно переписала на великому плякаті й подарувала батькові. Вона ніколи не забуде як радів ним батько й з гордістю показував його іншим, доцінюючи його глибокий зміст.

• • •

9-го серпня, у 40-ий день після смерти св. п. Осипа, відправлено заупокійну Службу Божу в церкві свв. Володимира й Ольги у Вінніпезі. По Службі Божій велике число приятелів родини взяло участь у поминках, які справила у своєму домі дружина покійного, пані Валя з донею Оксаною.

Особа Осипа Сливинського залишиться в нашій пам'яті як взір, гідний наслідування кожному з нас!

Вірші-зітхання донечки твоєї, сльози дружини й рідні, спогади друзів і мої скромні рядки — вічнозеленим вінком любови прикрасять твою могилу!

Ярослава Демко

Завжди...

(Закінчення зі стор. 2)

культури, дуже часто і Церкви та своєї національної приналежности.

Батькам повинні прийти з поміччю душпастирі, які повинні по змозі говорити до молоді тільки українською мовою. Тут запровадився такий некорисний звичай, що духовник буде до батьків говорити по-українськи, але до молоді звертається по-англійськи. Такий спосіб не корисний для молоді і не будуючий в пошані до рідної мови. Зрештою як перейдемо на англійську, чи там іншу мову в нашій Церкві, ця Церква перестане бути українською і відхід від неї буде фатальним для нашої Церкви.

Для збереження рідної мови треба зосередити в тому напрямі всі чинники, які можуть бути допоміжними в тому ділі. Найважливішим є, на нашу думку, таки родинний дім. Другим чинником є рідна Церква, третім — це організації молоді, як Пласт, СУМА, не тільки зі своїми організаційними домівками, де проводиться виховна робота, але також з літніми таборами, де молодь відпочиває, забавляється, але має нагоду в час гутірок, які повинні бути по змозі українською мовою, набуває знання своєї історії та культури.

Дуже важливим є рівнож організовувати прогулянки до культурних інституцій таких, як музеї, де зберігаються культурні скарби нашого народу і де молодь має нагоду побачити те, що її предки придбали.

Відвідини наших наукових інституцій, як НТШ, УВАН дадуть також молоді нагоду познайомитись із працею наших науковців і може те спонукає їх вступити колись на ту саму дорогу, працювати для ширення правди про країну їхніх батьків.

Максимум зусиль усіх тих чинників, може нам дати позитивні висліди в напрямі збереження нашої молоді при своїй Церкві, при своїх національних інституціях та при своїй рідній мові, рівночасно не занедбуючи своїх обов'язків до прибраної батьківщини їхнього місця поселення.

Вакації

(Закінчення зі стор. 2)

— Та проситься! — погодився я.

— То ж, поїдемо по фарбу!? — не то запитувала, не то просто наказувала моя господиня.

Поїхали за фарбами, накупили щіток, роликів, замазок. Накрили підлоги й заходилися біля відновлення побілених і полущених стін. Фарбую я хату свого приятеля і кажу собі: отак тобі й треба! Не хотів безтурботно відпочивати — дихай хемічними випарами!

— Ой, що ж ви зробили! — раптом вигукнула пані Меланя.

— У чому справа? — запитую переляканo.

— Та ж я хотіла, щоб стеля була яснішою фарбою помальована!..

— Перемалюємо! — кажу вибачливо.

— Перемалюємо, перемалюємо! — перекривлялась пані Меланя, нарікаючи на зайвість видатків.

Під час вечері Матвій мене втаємничував, що в його доньки чоловік цілковитий недбайло та що їхня хата також проситься, щоб її перемалювати!..

— Нехай, — кажу, — проситься! Я не приїхав хати перемальовувати!..

Мої приятелі наставились на мене очима повними гніву і презирства. Наступного ранку я простував до автобусної станції.

... Найприємніша частина вакацій — зворотна подорож.

ПРОПУЩЕНО СЛОВО

У статті (В.Б.) п.з. „Поцілунок миру — недалекий" („Свобода", ч. 168, з 2-го вересня ц.р.) у колонці третій, 23-ій рядок згори має бути: „Щобільше, як ви можете знехтувати історичне пов'язання з білоруською і російською національностями". — Ред.